Viite
U 38/2018 vp, (COM(2018) 213 final)

Asia
EU/OSA; Lakivaliokunta perjantai 7.9.2018/ U 38/2018 vp; asiantuntijakuuleminen

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta

Yleistä

Direktiiviehdotus säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta, koskee kansallisesti nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskusten mahdollisuuksia päästä käsiksi taloudellisiin tietoihin ja pankkitilitietoihin vakavien rikosten ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai syytteeseen panemiseksi.

Ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa nopeammat ja tehokkaammat tavat viranomaisille päästä käsiksi tietoon ja vaihtaa tietoa pankkitileistä, taloudellisesta informaatiosta ja taloudellisista analyyseistä rahanpesun selvittelykeskusten välillä sekä rahanpesun selvittelykeskusten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välillä.

Ehdotuksessa tiedonhakuoikeus koskee tiettyjen vakavien rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista ja syytetoimia varten tarvittavia tietoja. Direktiiviehdotuksessa viitataan vakavien rikosten osalta *Europol-asetuksen* (EU 2016/794) liitteeseen, jonka mukaisia rikoksia ovat esimerkiksi terrorismi, järjestäytynyt rikollisuus, rahanpesu, lahjonta ja ihmiskauppa.

Neuvotteluissa huomioitavia asioita

Ehdotuksen tekstistä tulisi nykyistä selkeämmin käydä ilmi se, että direktiivi on luonteeltaan vähimmäisdirektiivi. Kansallisesti tulee olla mahdollista säilyttää tiedonsaantioikeus pankkitietoihin myös useammille viranomaistahoille ja eri käyttötarkoituksiin, kuin mihin direktiivi velvoittaa ne antamaan.

Ehdotuksen perusteluissa raportointia pidetään tärkeänä muun muassa hakujen lukumäärien ja perusteiden sekä vasteaikojen seuraamiseksi. Ehdotukseen sisältyviä tilastointi- ja raportointivelvoitteita olisi hyvä saada täsmennettyä neuvottelussa, sillä niillä on vaikutuksia käynnissä olevaan poliisin tiedonhakujärjestelmää koskevaan kehittämishankkeeseen ja valtiovarainministeriön valmistelemaan pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään.

Direktiiviehdotuksessa käytettyjä määritelmiä, jotka koskevat taloudellista informaatiota, lainvalvontatietoa ja rahoitusanalyysia tulisi selkeyttää, jotta olisi selvää, mitkä tiedot määritelmät

kattavat. Ehdotus sisältää määräajat rahanpesun selvittelykeskusten tiedonluovutukselle. Neuvotteluissa tulisi varmistaa, että määräajat ovat kohtuullisia, jotta niitä pystytään noudattamaan. On tärkeää, että direktiivissä huomioidaan se mahdollisuus, että ne viranomaistahot, joilla on pääsy rekisteriin voivat olla eri viranomaisia, kuin ne joille rahanpesun selvittelykeskuksilla on velvoite toimittaa tietoa.

Lisääntyvä tiedonvaihto direktiiviehdotuksen mukaisesti aiheuttaisi lisäkustannuksia rahanpesun selvittelykeskuksille.

Käsittely lainvalvontatyöryhmässä

Euroopan komission antoi direktiiviehdotuksen 17.4.2018 ja sitä on käsitelty neuvoston lainvalvontatyöryhmän kokouksissa 17.5.2018, 8.6.2018 sekä 23.7.2018. Yleisesti jäsenvaltiot ovat pitäneet direktiiviehdotusta tarpeellisena. Kokouksissa useat jäsenvaltiot ovat huomioineet, että rahanpesudirektiivin säännösten ja direktiiviehdotuksen yhteensopivuus tulee varmistaa. Direktiivin vähimmäisluonne, rahanpesun selvittelykeskusten asema, tietopyyntöjä varten kerättävät tiedot, tietopyyntöihin vastaamiselle asetettavat määräajat sekä Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (jäljempänä *Europol*) tiedonsaanti ovat herättäneet keskustelua.

Direktiiviehdotus on tarkoitus saada käsiteltyä nopeasti, jotta sitä koskevat neuvottelut ehdittäisiin käydä ja direktiivi annettua Euroopan komission ja parlamentin nykyisen toimikauden aikana, joka päättyy 31.10.2019. Seuraava lainvalvontatyöryhmän kokous, jossa direktiiviehdotusta käsitellään, järjestetään 12.9, lisäksi alustavia direktiivin käsittelypäivämääriä lainvalvontatyöryhmässä on ilmoitettu lokakuulle ja joulukuulle.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi